	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Основи правознавства**
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І8 Фармація
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна/денна
Рік навчання / семестр	ПЗСО, перший рік, І семестр
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів - 3 Усього: 90 год Лекцій: 24 год Семінарів:30 год Самостійна робота: 36 год
Викладач	Чутова Наталія Павлівна
E-mail	n.chutova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Дисципліна «Основи правознавства» спрямована на формування у здобувачів освіти системи базових правових знань, правової культури, правосвідомості та навичок правомірної поведінки. Курс передбачає ознайомлення з основними поняттями та категоріями права, закономірностями виникнення й розвитку держави та права, принципами організації та функціонування державної влади, основами конституційного ладу України, правами, свободами й обов'язками людини і громадянина. У межах дисципліни розглядаються основні положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, адміністративного та кримінального права, а також механізми захисту прав і законних інтересів особи. Особлива увага приділяється формуванню вмінь аналізувати нормативно-правові акти, застосовувати правові норми для розв'язання практичних ситуацій, визначати способи захисту порушених прав та усвідомлювати відповідальність за власні вчинки.
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення** освітнього компонента є набуття здобувачами освіти сучасних теоретичних знань, оволодіння основними термінами та поняттями дисципліни, формування практичних навичок і вмінь застосовувати знання під час професійної діяльності та в подальшому навчанні. **Основними завданнями** освітнього компонента є:

	ознайомлення здобувачів освіти з основними поняттями, принципами та функціями держави і права. Формування знань про систему права, джерела права, структуру законодавства та механізми правового регулювання суспільних відносин. Вивчення основ конституційного ладу України, принципів організації державної влади та місцевого самоврядування. Засвоєння положень законодавства України щодо прав, свобод і обов'язків людини та громадянина. Формування розуміння основних положень цивільного, сімейного, трудового, адміністративного та кримінального права. Розвиток умінь аналізувати нормативно-правові акти та застосовувати правові норми під час розв'язання практичних ситуацій. Ознайомлення зі способами захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Формування навичок правомірної поведінки, запобігання правопорушенням та усвідомлення видів юридичної відповідальності. Виховання поваги до закону, прав людини, демократичних цінностей і принципу верховенства права. Розвиток критичного мислення, правової грамотності та відповідального ставлення до виконання громадянських і професійних обов'язків. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у ОПП «Фармація» освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності І8 Фармація: **ЗК 1** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК 2** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК 3** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК 4** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК 6** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. **ЗК 9** Здатність до міжособистісної взаємодії. **СК1** Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень

	належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності. **СК 3** Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності.
Програмні результати навчання	**РН1** Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **РН2** Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності. **РН5** Використовувати нормативно-правові акти в процесі професійної діяльності, положення належних фармацевтичних практик, всі наявні стандартні процедури з метою завчасного забезпечення якості виробленої продукції, наданої послуги, виконаної роботи тощо. **РН8** Дотримуватись принципів фармацевтичної етики та деонтології у професійній діяльності.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб
1	Основи теорії держави і права України.	4	
	Право, мораль, медична етика та деонтологія.		4
2	Основи конституційного права України.	2	
	Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта.		4
3	Основи адміністративного права.	2	
	Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я.		4
4	Основи цивільного права і цивільного процесу.	4	
	Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода.		4
5	Основи трудового права.	4	
	Особливості регулювання праці медичних працівників.		4
6	Основи кримінального права.	2	
	Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я.		4
7	Основи сімейного права. Основи права соціального захисту.	2	
	Медико-правові проблеми штучного запліднення.		4
	Медичне обслуговування - одна з форм соціального забезпечення.		2
8	Основи фінансового права України.	2	
	Фінансування системи охорони здоров'я. Приватна медична практика як вид спеціальної медицини.		4
9	Основи господарського права України. Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду.	2	
	Юридична відповідальність у галузі екології.		2
	Разом	24	36

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ		
№ з/п	Тема	Години
01	Основи теорії держави і права України.	4
02	Основи конституційного права України.	2
03	Основи адміністративного права.	2
04	Основи цивільного права і цивільного процесу.	4
05	Основи трудового права.	4
06	Основи кримінального права.	4
07	Основи сімейного права. Основи права соціального захисту.	4
08	Основи фінансового права України.	2
09	Основи господарського права України. Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду.	4
	Разом:	30

Пререквізити	«Історія України», «Громадянська освіта», «Правознавство»
Кореквізити	«Основи психології та міжособового спілкування, фармацевтичної етики та деонтології», «Історія та культура України», «Анатомія з основами фізіології людини», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».
Постреквізити	«Фармакологія», «Фармакогнозія», «Організація та економіка фармації», виробнича практика.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний, проблемно-орієнтований, пошуковий, практико-орієнтований, кейс-метод, метод моделювання професійних ситуацій, дискусія, мозковий штурм, рольові та ділові ігри, метод проєктів, робота в малих групах, інтерактивні та цифрові освітні технології, самостійна робота з нормативно-правовими актами та інформаційними ресурсами. Теоретична підготовка передбачає форми лекції: проблемні, інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, аудіо-відеоматеріалів, опитувань, відеоогляді з коментарями викладача. Семінарські заняття передбачають медіаактивність: створення освітніх постів з професійним контентом, професійні симуляції: рольові ігри, «casestudy»; ігрові технології: хакатони, онлайн-вікторини; використання електронних ресурсів – інтерактивні посібники, QR-коди до додаткових матеріалів; групові проєкти, гейміфіковані платформи. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових, аналітичних і професійно орієнтованих завдань.
Методи контролю	Усний контроль (індивідуальне та фронтальне опитування, бесіда, обговорення); письмовий контроль (письмові та аналітичні завдання); тестовий контроль (тематичне та онлайн-тестування, мікротести); практико-орієнтовані та

	ситуаційні завдання; аналіз і розв'язання кейсів; аналіз нормативно-правових актів та правових ситуацій; контроль виконання самостійної роботи; взаємооцінювання; самооцінювання.
Види контролю	Поточний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Знати основні положення законодавства України, що регулюють відносини у сфері охорони здоров'я.
2. Розуміти правовий статус пацієнта та медичного працівника, їхні основні права, обов'язки й гарантії.
3. Визначати правові вимоги до надання медичної допомоги та проведення медичних втручань.
4. Пояснювати порядок отримання інформованої добровільної згоди пацієнта та правові наслідки відмови від медичного втручання.
5. Дотримуватися встановлених вимог щодо збереження медичної таємниці та конфіденційності інформації про пацієнта.
6. Розпізнавати типові порушення прав пацієнтів і визначати можливі способи їх захисту в межах своєї професійної компетентності.
7. Визначати основні види юридичної відповідальності медичних працівників за порушення професійних обов'язків.
8. Знаходити та використовувати відповідні нормативно-правові акти для розв'язання типових ситуацій, що виникають у професійній діяльності.
9. Обирати правомірний алгоритм дій у стандартних професійних ситуаціях з урахуванням прав пацієнта, посадових обов'язків і меж власної компетентності.
10. Дотримуватися вимог законодавства, принципів медичної етики, деонтології та професійної відповідальності під час взаємодії з пацієнтами, їхніми родичами й колегами.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Поняття, ознаки та функції держави й права, а також роль правових норм у регулюванні професійної діяльності в галузі охорони здоров'я.
2. Система права та ієрархія нормативно-правових актів в Україні: юридичне значення законів та підзаконних актів (наказів МОЗ) у медичній і фармацевтичній практиці.
3. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: класифікація та особливості їх реалізації медичними працівниками.
4. Сутність та практичне значення конституційного принципу верховенства права у захисті професійних прав фармацевта.
5. Поняття та ознаки громадянського суспільства в Україні: роль медичної спільноти у забезпеченні його сталого розвитку та правосвідомості.
6. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність: правові підстави притягнення до відповідальності працівників аптек.
7. Юридичний статус та повноваження органів державного нагляду (контролю) під час проведення перевірок закладів охорони здоров'я.
8. Поняття, види та правові ознаки корупційних правопорушень у сфері охорони здоров'я та заходи дисциплінарної чи адміністративної протидії їм.
9. Поняття, підстави виникнення та види цивільно-правових зобов'язань при наданні фармацевтичних послуг.
10. Цивільно-правова відповідальність: теоретичні підстави та правові механізми відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої пацієнту.
11. Цивільний процес в Україні: поняття, стадії судового розгляду та процесуальний статус сторін у справах про захист прав пацієнтів та споживачів.
12. Трудовий договір: поняття, види, порядок укладання та особливості розірвання з ініціативи працівника або роботодавця в медичних закладах.
13. Колективний договір та правила внутрішнього трудового розпорядку: їхня правова

роль у регулюванні субординації та міжособистісних відносин у колективі.
14. Правове визначення та заходи юридичного захисту від мобінгу (цькування на робочому місці) та гендерної дискримінації у трудовому праві України.
15. Матеріальна відповідальність працівників за трудовим правом України: теоретичні відмінності між обмеженою, повною та колективною відповідальністю.
16. Поняття, ознаки та склад кримінального правопорушення: класифікація злочинів за ступенем тяжкості.
17. Професійні кримінальні правопорушення у сфері медичної та фармацевтичної діяльності: теоретичні критерії розмежування лікарської помилки та кримінальної недбалості.
18. Юридичний зміст понять «медична таємниця» та «конфіденційність»: правові межі розголошення відомостей про стан здоров'я пацієнта та кримінальна відповідальність за порушення.
19. Шлюб як правовий інститут: умови та порядок укладання, правовий режим майна подружжя (особиста приватна та спільна сумісна власність).
20. Аліментні зобов'язання в сімейному праві: правові підстави, порядок нарахування та стягнення аліментів на утримання дітей та непрацездатних членів сім'ї.
21. Правова структура системи соціального захисту та види загальнообов'язкового державного соціального страхування медичного і фармацевтичного персоналу.
22. Фінансове право України: предмет, методи регулювання та структура фінансової системи держави в частині фінансування медичних програм та НСЗУ.
23. Юридичний механізм податку та його елементи (суб'єкт, об'єкт, база, ставка, пільги) на прикладі Податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та Військового збору.
24. Інститут податкової знижки в Україні: теоретико-правові підстави, перелік витрат на лікування чи навчання та порядок реалізації цього права громадянами.
25. Господарське право України: поняття суб'єкта господарювання та порівняльний аналіз правового статусу ФОП і ТОВ у сфері медичного/фармацевтичного бізнесу.
26. Господарський договір: класифікація, істотні умови (предмет, ціна, строк) та правова природа форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили).
27. Теоретико-правові засади ліцензування господарської діяльності: порядок отримання, зупинення та анулювання ліцензій на фармацевтичну чи медичну практику.
28. Екологічне право України: екологічні права та обов'язки громадян, правові засади забезпечення екологічної безпеки в діяльності закладів охорони здоров'я.
29. Нормативно-правове регулювання поводження з медичними відходами: класифікація за категоріями небезпеки (A, B, C, D) та правовий порядок їх списання й утилізації.
30. Закон України «Про систему громадського здоров'я»: завдання, структура та повноваження органів санітарно-епідеміологічного нагляду щодо контролю аптек.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Основи правознавства» є обов’язковою для студентів спеціальності І8 Фармація. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями та компетентностями з дисципліни «Основи правознавства».

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики;
- використання цифрових ресурсів, інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:
- присутність на всіх заняттях: семінарських заняттях, підсумковому контролі є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика оцінювання

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ (залік) з дисципліни «Основи правознавства» здійснюється на основі результатів поточного оцінювання та виставляється на останньому семінарському занятті. Поточний: (засвоєння теми) контролюється на семінарських заняттях з метою перевірки рівня засвоєння вивченого матеріалу: усне опитування (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване); тестування, контроль за ефективністю самостійної роботи (підготовка і виступ з доповіддю, розв'язання кейсів / ситуаційного завдання).

Знання теоретичного матеріалу контролюється шляхом комп'ютерного тестування

Критерії оцінювання тестів

Фінальна оцінка за тестові завдання встановлюється на основі відсотка правильних відповідей:

Кількість правильних відповідей в %	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Відпрацювання та перескладання

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою.

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою - «5», «4», «3», «2»

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу та оволодіння інструментальними компетенціями дисципліни перевіряється на семінарських заняттях. Тестування здійснюється за кожною темою дисципліни. Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в тематичному плані поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять за 4-ри бальною (національною) шкалою:

Оцінювання усної відповіді:

«5» - студент правильно, в повному обсязі розкрив теоретичне питання, володіє термінологією і категоріально-понятійним апаратом, демонструє знання основних категорій, понять та ознак права, розуміє соціальну сутність та цінність права, може самостійно мислити, аналізувати питання, знає основні наукові теорії, підходи аналізу конкретних правових ситуацій, фактів та явищ, чітко і логічно відповідає на поставлені

запитання, ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал та інтерпретувати інформацію, використовує набуті знання й уміння у практичній діяльності, може самостійно вирішувати задачі/кейси, застосовуючи правові знання;

«4» - студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє юридичними поняттями, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки, не демонструє здатність до творчого самостійного мислення у вирішенні правових ситуацій, не вміє пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями, не зовсім чітко і логічно відповідає на запитання;

«3» - студент лише частково розкрив зміст питання, не повністю визначив суттєві аспекти питання, допустив деякі помилки принципового характеру, недостатньо володіє категоріально-понятійним апаратом; відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони; не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

«2» - не опанував навчальний матеріал дисципліни, не має базових уявлень про проблематику курсу в межах навчального програмного матеріалу, майже не орієнтується в рекомендованій літературі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань; практичні навички не сформовані, принципові помилки в ході виконання практичних завдань.

Критерії оцінювання практичного завдання:

повнота та послідовність виконання завдання;
правильність застосування норм права;
уміння визначити правову проблему та її учасників;
уміння визначити права, обов'язки та відповідальність учасників правовідносин;
уміння застосовувати нормативно-правові акти до конкретної професійної ситуації;
обґрунтованість запропонованого рішення та сформульованих висновків;
уміння теоретично пояснити та прокоментувати виконане завдання;
самостійність виконання та аргументованість відповіді.

Інформаційні ресурси

ОСНОВНА
1.Берзіна А. Б. Фармацевтичне право: посібник. Київ: Алерта, 2023. 190 с.
2.Бородін І. Основи правознавства України: навч. посіб. Київ: Алерта, 2026. 436 с.
3.Глух М. В., Котвіцька А. А., Кубарєва І. В. та ін. Медичне та фармацевтичне право України: підручник. Харків: НФАУ, 2021. 312 с.
4.Сенюта І. Я. Медичне право: підручник. Вид. 2-ге. Львів: Вид-во ЛНМУ, 2024. 540 с.
5.Чеховська І. В. Медичне право України: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 480 с.
ДОДАТКОВА
1.Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія. Київ: Гельветика, 2019. 340 с.
2.Майданик Р. А. Цивільне право України : загальна частина. Київ: Алерта, 2021. 620 с.
3.Пашков В. М. Правове регулювання відносин у сфері фармацевтичного бізнесу: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 288 с.

4.Теремецький Ю. В. Екологічна безпека та медичне право України: аналітичний вимір. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 215 с.

ОФІЦІЙНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
2. Про освіту: Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
3. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06 черв. 2019 р. № 2745-VIII. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19
4.Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листоп. 1992 р. № 2801-XII. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
6. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
7. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06 верес. 2022 р. № 2573-IX. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
8. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квіт. 1996 р. № 123/96-ВР. Ба-за даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
9. Про охорону праці : Закон України від 14 жовт. 1992 р. № 2694-XII. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua
10. Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08 черв. 2015 р. № 325. База даних «Законодавство України» / Верхова Рада України. URL: rada.gov.ua

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ, ОФІЦІЙНА СТАТИСТИКА

1. Державна податкова служба України: офіційний вебпортал. URL: https://tax.gov.ua — для практичної роботи з Електронним кабінетом платника податків та реєстрації ФОП.
2. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба): офіційний вебсайт. URL: https://dls.gov.ua — для перевірки ліцензійних умов та СОПів роздрібної торгівлі ліками.
3. Державна служба статистики України (Держстат): офіційний вебсайт. URL: https://ukrstat.gov.ua — для моніторингу макроекономічних та демографічних показників.
4. Портал державних послуг «Дія»: офіційний вебсайт. URL: https://diia.gov.ua — для вивчення алгоритмів цифровізації послуг та електронного документообігу.
5. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. Аптека.ua: щотижневик. URL: apteka.ua
6. Авторський блог «Освітній портал «Гуманістика» https://pravokmk.tumblr.com/

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір «Навчально-методичний комплекс з соціально-економічних дисциплін – онлайн для студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації» №98530, комп'ютерна програма «Освітній портал «Гуманістика» №98533 від 09.07.20.

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Європейські рамкові та програмні документи (ЄС та ВООЗ)

1. Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO): офіційний сайт. URL: who.int — для аналізу міжнародних санітарних правил та екологічних стандартів.
2. Належна фармацевтична практика (GPP): спільне керівництво Міжнародної фармацевтичної федерації (FIP) та ВООЗ (WHO). URL: fip.org
3. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD). Стандарти Належної лабораторної практики (GLP). URL: oecd.org — керівні принципи для організації роботи лабораторій.

4. Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF-LLL) / Європейський Союз. Брюссель: ЄС, 2017. URL: https://europa.eu — основа для інтеграції українських освітніх стандартів медицини та фармації до європейського простору.
5. Рамка цифрових компетентностей для громадян (DigComp 2.2) / Європейська Комісія. Брюссель, 2022. URL: europa.eu — використовується для формування цифрової та правової грамотності (робота зі сховищами ДПС, Дія, реєстрами).
6. Європейська стратегія ВООЗ «Здоров'я-2020: основи європейської політики на підтримку дій держави та суспільства в інтересах здоров'я та благополуччя» / Всесвітня організація охорони здоров'я. Копенгаген : Європейське регіональне бюро ВООЗ, 2015. 180 с. URL: who.int

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від « 03 » вересня 2026 р.
Голова ЦК / ГАЙДУК Ліна
(підпис) (прізвище, ім'я)